VENØ POSTEN

Juni 2022

TILLÆG

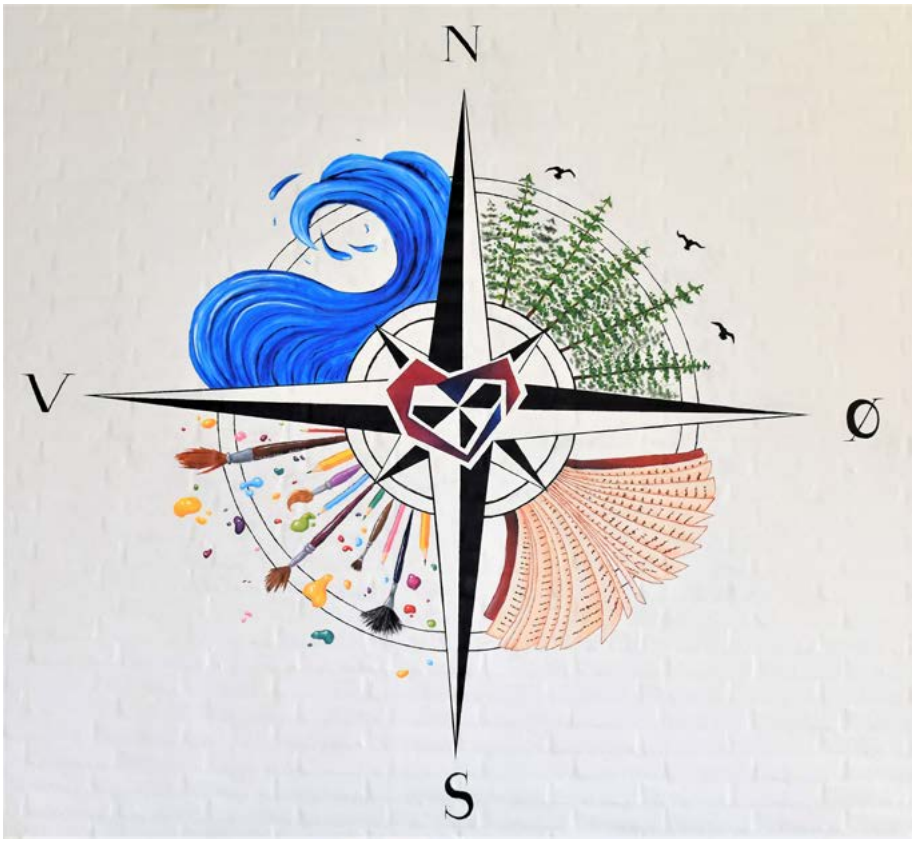

VENØ EFTERSKOLE 25 ÅR

"En gang i livet - altid i hjertet"

TIL LYKKE TIL EFTERSKOLEN OG VENØ

Med dette tillæg fejrer venøboernes blad, VenøPosten, de 25 år, hvor Venø Efterskole har sat sit præg på venøboernes liv og over 2000 danskeres ungdom og valg af fremtid.

Mange venøboere har hjulpet med at skaffe baggrundsmateriale til udgivelsen af dette tillæg, tak for det.

Materialet er så omfattende og spændingsfyldt, at vi måske skulle have skrevet en bog i stedet. Vi valgte at bede om korte glimt fra nogle få af de aktører, der var med ved skolens begyndelse, og fra eksempler på de mange, der gennem tiden har haft betydning for skolen og dens liv.

En undtagelse er skolens nuværende forstander, Tage Jepsen, der skriver mere uddybende om skolen i dag, dens udfordringer og initiativer.

En anden er bestyrelsesformanden gennem alle 25 år, Peter Petersen, der fortæller historien om skolens tilblivelse og venøboernes solide arbejde med at virkeliggøre en god idé. For flertallet af bladets læsere er historien ny. For de læsere, der var med i begyndelsen af 1990'erne – er der forhåbentlig gode minder.

For alle er historien og visionerne bekræftelse på, at "Kamp skal der til, skal livet gro" (H.V. Kaalund, 1877).

90'ernes "kamp" førte til, at børnefamilier og enkeltpersoner har søgt ø-livet, der blev fornyet af pulserende liv til lands, til vands og lidt i luften. Befolkningstallet voksede og nye ø-aktiviteter er udviklet.

Venø Efterskole er i dag en integreret del af lokalsamfundet. Elever, medarbejdere og venøboere anvender skolen til sit formelle formål, men også til at styrke sammenhængen og udviklingen af øens sociale liv.

Der er god grund til at fejre jubilæet og ønske både Venø Efterskole og Venø til lykke og ønske det bedste for den fremtid, vi er fælles om.

/ VenøPosten – Jan Bendix

VenøPosten - tillæg

Udgivet i anledning af Venø Efterskoles 25 års jubilæum, juni 2022.

Tillægget er blevet til efter idé fra arbejdsgruppen vedrørende jubilæet: v/ Alice Frederiksen, Venø Efterskole og Jan Bendix, VenøBoen.

Referencer
Jubilæumstillægget er kommet til verden gennem samarbejde med mange venner af Venø Efterskole.
Udover navngivne i tekster og citater, så tak for hjælpen til:
Per Mygind (Ingas arkiv)
Arne og Elisabeth Bjerrum
Jørgen Anker Jørgensen
Venø Efterskole – medarbejdere
VenøPostens faste fotografer.

Udgivere
VenøPosten udgives af Venø Menighedsråd og VenøBoen.

Abonnement
VenøPosten kan tegnes i abonnement ved henvendelse til udgiverne.

Redaktion og grafik
Jan Bendix og Bettina Kjær.

Korrektur
Marianne Pedersen.

Trykning
Jan Bendix a/s.

VenøPostens spalter er åbne for alle. Signerede meningstilkendegivelser optages. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte det indsendte materiale.

www.venoe.dk/venoeposten/vp.pdf

VenøPostens fødselsdagstillæg gengiver vægtegning i efterskolens foredragssal udført af Mille Baagøe Bagterp på skolens kunstlinje i 2021. Kompasset afspejler skolens fire linjer.

Skolens slogan er forfattet af Ditte Nørregård (elevårgang 2009/10).

STYREFART OG MOD!

Foto: Christian D. Mortensen

For godt og vel 25 år siden opstod en fantastisk idé blandt befolkningen på Venø. De ville skabe en efterskole. Idéen blev til Venø Efterskole.

I 25 år har Venø Efterskole været en efterskole i bevægelse og en efterskole, der hele tiden har turdet eksperimentere i bestræbelsen på at være på forkant med udviklingen.

I 25 år har der været fart over feltet på den lille og velfungerende efterskole placeret midt i den mest fantastiske natur på dejlige Venø.

Bevægelse og fart er nødvendige forudsætninger for at kunne manøvrere og hurtigt skifte kurs mod nye tiltag, det være sig pædagogiske såvel som fysiske tiltag. Denne styrefart har været kendetegnet for skolens væren og udvikling gennem de 25 år.

Her 25 år efter skolens begyndelse er skolen stadig i bevægelse og forsøger at holde fast i styrefarten.

Seneste tiltag er, at skolens kommende 9. klasse i skoleåret 2022/23 ikke afsluttes med folkeskolens prøve. Den kommende VENØ9 bliver som den populære VENØ10 en projektklasse med fokus på trivsel, fordybelse, projekter og fagmoduler. En klasse, som ikke vil blive styret af utallige delmål, eksamensrettet undervisning, test og prøver – en klasse, som vil give eleverne mulighed for ejerskab og fordybelse, kvalitet frem for kvantitet.

Vi er overbeviste om, at der i fremtiden på landets skoler vil blive eksperimenteret med mange nye modeller for undervisningen i 9. klasse.

At være i front med skabelsen af denne 9. klasse kræver mod fra skolens personale og skolens bestyrelse – mod som heldigvis er til stede.

Skolens linjefag fylder meget i skolens hverdag og profil, det skal de i den grad også i fremtiden. Eleverne vælger ikke mindst Venø Efterskole pga. skolens linjefag. Fokus på linjefagene skal stadig have høj prioritet, her skal og vil vi være i front.

Faglighed og læring er mange ting – også praktiske færdigheder. Vi ønsker i fremtiden at sætte endnu mere fokus på den praktiske dimension i den daglige undervisning. Praktiske færdigheder er vigtige elementer i et moderne læringsmiljø. Hvis alt går vel, bygger vi i den nærmeste fremtid et multilokale til undervisning for både hoved og hænder.

Blandt landets nu 241 efterskoler er Venø Efterskole blandt de små skoler. To efterskoler har over 500 elever, generelt bliver efterskolerne større og større.

Skal Venø Efterskole være større og optage flere elever? Nej, skolen skal ikke være større – den skal holde fast i det nuværende elevtal på 96 elever og fortsat være en mindre efterskole.

Mange elever og forældre har fået øjnene op for de små efterskoler og den hverdag, der findes her. Det vil også være tilfældet i fremtiden.

Antallet af elever på Venø Efterskole passer perfekt til skolens bygninger og til øens størrelse. Pædagogisk er det nuværende elevtal også ideelt mht. trivsel, tryghed og det nære fællesskab.

Selvom flere og flere unge vælger et år eller to på efterskole, er der desværre også en større og større gruppe af elever, der ikke har mulighed for at begynde på en efterskole pga. økonomi, mm. Denne skævvridning skal ændres, hvis efterskolerne fortsat skal have politikernes fulde opbakning – vi skal være hele Danmarks efterskole. Her ligger en stor udfordring for efterskolerne – spændende, hvordan det problem bliver løst?

Sidst, men ikke mindst, skal Venø Efterskole selvfølgelig fortsat have fokus på bæredygtighed og miljø. Lige nu ser vi eksempelvis på nyt energianlæg med bl.a. solceller på sydvendte tage.

Kan vi på Venø Efterskole holde fast i bevægelse og god styrefart, ser den fremtid, vi har gang i lovende ud – endnu 25 spændende år venter forude.

/ Tage Jepsen, forstander

OM DE FØLGENDE SIDER

De næste sider ser tilbage og ind i mellem frem. Først og fremmeste er det fortællinger om og fra efterskolens historie fortalt af venner af efterskolen, der på forskellig måde har været med igennem tiden. De har det til fælles, at de er eller har været dybt engageret i skolens liv og færden.

Vi "praler" ikke med at dokumentere eller skrive historie, men tilbyder glimt, som gerne signalerer glæden over Venø Efterskole. Redaktionen har valgt få tilretninger i de enkelte beretninger, så der er gentagelser af forhold, der har gjort indtryk på bidragyderne. Vi har lånt materiale, som vi har plukket i, og som vi på grund af mængden kun kan have med i begrænset omfang. Skolens medarbejdere har tegnet tidslinje, som viser vigtige faser i skolens 25-årige liv.

Elever fra skolens kunstlinje har "lånt" os værker, som vi har valgt at sprede hen over siderne. Vi har plukket i fotos fra ældre numre af VenøPosten. / VenøPosten – Red.

Elvira Nielsen

Summemøde 1993-10-21. Beboermøder i 2. halvår af 1993 førte til kommunal sammenfatning af venøboernes idéer (illustration fra afrapportering den 21. oktober 1993).

FRA CHAMPIGNON TIL EFTERSKOLE

Man kan sige, at Venø Efterskole egentlig skulle have været en champignonfarm. I oktober 1993 kunne venøboerne nemlig læse i Dagbladet, at der skulle søges EU-tilskud til dyrkning af champignon på Venø.

Det gjorde naturligvis venøboerne nysgerrige, og man ønskede udvikling på øen, men hvorfor champignon? Fra midten af 70'erne til midten af 80'erne var beboertallet på Venø vokset fra lidt under 120 til godt 160, men det var begyndt at falde igen.

VenøBoen afholdt derfor et beboermøde i november 1993 om initiativet. Venø havde fået status som særligt udviklingsområde i EU med mulighed for støtte til erhvervsudvikling. VeTuC i Struer havde søgt og fået midler til en forundersøgelse, og her var tanken om dyrkning af champignon opstået. På mødet blev der på Kai Jensens foranledning nedsat en idégruppe, som skulle komme med venøboernes forslag til udvikling på øen.

Kai Jensen organiserede idégruppens arbejde, og det gik hurtigt. Den 21. december afholdt VenøBoen et nyt beboermøde, hvor idégruppen pegede på en efterskole i stedet for en champignonfarm. Vurderingen var, at det var et realistisk økonomisk bæredygtigt projekt med gode muligheder for at øge beboertallet. Beboermødet gav stor opbakning til at arbejde videre med idéen.

Gruppen undersøgte herefter, hvad der skulle til, og her fik gruppen stor hjælp fra Efterskoleforeningens konsulent Arne Kristiansen. Han ydede uvurderlig støtte i det efterfølgende arbejde med etablering af skolen. VenøBoen afholdt yderligere et beboermøde i februar 1994 med 62 deltagere, hvor der blev orienteret om arbejdet: Studietur til andre efterskoler, forslag om stiftelse af skolekreds, forslag til idégrundlag, plan for opstart august 1995 og yderligere idégenerering. Mødet gav stor opbakning til arbejdet, der fortsatte.

Idégruppen forberedte stiftelse af skolekredsen, som skulle stå for etableringen af efterskolen, og det var her, jeg blev inddraget i arbejdet. Der var stiftende generalforsamling den 25. april 1994, hvor 85 medlemmer blev registreret. De udarbejdede vedtægter blev vedtaget. John Thusgaard, Arne Bjerrum, Jørgen Anker Jørgensen, Hans Kallerup, Mette Jaffke, Poul Erik Damgaard og undertegnede blev valgt til bestyrelsen med Inge Baggesen og Anne Askanius som suppleanter.

Klip fra Dagbladet efterår/vinter 1993/94.

Foto: Christian D. Mortensen

De første tanker/ideer om at lave en efterskole på Venø.

Skolekredsen stiftes 25. april 1994.

1994

1997

August 1997 begynder det første elevhold på Venø Efterskole med de tre linjer: Surf og sejlads, Natur og Friluftsliv, Musik og Drama.

Fuglelokale med udstilling af Venøs fugle – en kontrakt på 10 år.

Badmintonbane i gl. sal.

Struer Kommune nedsatte en tværfaglig projektgruppe, der skulle hjælpe med lokalplan, byggetilladelse, medfinansiering, mm. Skolekredsens vedtægter blev sendt til Undervisningsministeriet for godkendelse.

Der blev herefter arbejdet intenst på flere fronter: Den pædagogiske linje, byggeri og økonomi. På det pædagogiske område prægede Jørgen Anker, Arne og Poul Erik arbejdet. Det resulterede i et stærkt idégrundlag, som holder den dag i dag. Det centrale er linjerne, hvor fjorden, naturen og kulturen/det kreative er bærende værdier. De tiltrækker forskellige elevtyper, der møder hinanden på skolen og med et aktivt lokalsamfund, der har de samme værdier. Linjerne var fra begyndelsen Surf & sejlads, Natur & friluftsliv samt Musik & drama.

Stikord fra arbejdet med den pædagogiske linje.

Byggeudvalg og et økonomiudvalg allierede sig med arkitekt Per Clausen, Møller Nielsens Tegnestue og revisor Niels Villadsen, Coopers & Lybrand (nu PwC). De arbejdede begge som frivillige efter no-cure-no-pay princippet. Det er min vurdering, at samarbejdet med disse dygtige rådgivere, deres gode og professionelle løsninger, der sammen med det overbevisende lokale engagement var af afgørende betydning for, at det lykkedes at finansiere efterskolen fra ingenting.

I marts 1994 var der blevet rettet henvendelse til alle jordbesiddere om tilbud af jord til skolen. Anne og Karl Askanius gik med Karen og John Nielsen sammen om at tilbyde salg af jord, parcelhus og autoværksted, hvor efterskolen nu ligger. Henvendelsen satte kommunen i gang med at udarbejde en lokalplan.

Per, byggeudvalg og pædagogikudvalget besøgte flere efterskoler for at hente inspiration. I september 1994 præsenterede Per et spændende skitseforslag til en helt ny efterskole: Værelser med hemse, undervisningslokaler, fællesområder, lærerboliger og et forsamlings-/kulturhus med storkøkken, spisesal og en minihal. Alt sammen optimeret til efterskoleliv og

Tilbygning af tre elevværelser med fire ekstra sengepladser og administrationsfløj. Skolen har nu 84 sengepladser.

1999

2002

Tilbygning af fællessalen og de to undervisningslokaler. Der indrettes fysik- og billedværksted i kælderen og pladsen mellem gl. sal og skolen asfalteres. Kunstlinjen opstår.

til idégrundlaget, hvilket er særligt for Venø Efterskole, som er en af de få efterskoler i Danmark, der er det.

I samarbejde med Niels blev der udarbejdet anlægs-, finansierings- og driftsbudgetter med statsautoriseret revisorerklæring fra Coopers & Lybrand. Byggeomkostningerne var estimeret til 21 mio. kr. Der blev udarbejdet en dristig finansieringsplan efter vægtige input fra Niels:

- 5,5 mio. kr. i rente- og afdragsfrie lån fra Struer Kommune og Ringkøbing Amt
- 5,4 mio. kr. i kreditforeningslån
- 6 mio. kr. i EU-tilskud
- 3,8 mio. kr. i tilskud fra fonde
- 0,3 mio. kr. i private indskud

Og så begyndte arbejdet med at rejse penge. Der blev udarbejdet omfattende informations- og ansøgningsmateriale med projektbeskrivelse, idégrundlag, vedtægter, budgetter, tegninger, udtalelser fra alle foreninger på Venø, mm., der bakkede op om projektet.

Efter mange kontakter og dialog med politikere og embedsmænd i kommune og amt blev de nævnte lån formelt ansøgt. Lånene blev bevilliget af både Byråd og Amtsråd i august 1994, begge under forudsætning af, at den øvrige finansiering kunne tilvejebringes. Byrådet sendte ved samme lejlighed det udarbejdede lokalplansforslag i høring.

Der blev taget kontakter i EU-systemet, hvor Venøs status som særligt udviklingsområde med mulighed for støtte, havde sat det hele i gang. Politikere og embedsmænd i København, Silkeborg og Bruxelles blev kontaktet, besøgt og informeret om projektet, med henblik på en formel ansøgning. Det viste sig, at der var flere mulige programmer, som man skulle sætte sig ind i, og det blev gjort. Der blev endvidere søgt støtte i Landdistriktspuljen, Friluftsrådet og diverse private fonde og firmaer. Landsbankernes Reallåne-Fond (LRF) blev kontaktet. De var positive overfor et lån, og der kom senere et lånetilbud på 5,3 mio. kr.

I september 1994 blev forstanderstillingen slået op, med henblik på ansættelse januar og skolestart august 1995. Der kom i alt 14 kvalificerede ansøgere, hvoraf fire var til samtale og bestyrelsen valgte enstemmigt Arne Bjerrum som den kommende forstander.

Alt tegnede godt, og der var fuld opbakning til planerne og arbejdet på beboermødet i september 1994 – stadigvæk med planlagt skolestart august 1995. Og så begyndte et forhindringsløb, der gjorde projektet usikkert helt frem til april 1996, udsatte skolestarten til august 1997, og som reelt kunne have forhindret skolen.

Der kom indsigelser mod lokalplanforslaget ved fristen i slutningen af september. Bestyrelsen kommenterede indsigelserne og en lang række venøboere udførte vigtigt politisk lobbyarbejde for projektet. Det førte heldigvis til, at lokalplanen blev vedtaget på byrådsmødet i december 1994, som mange venøboere overværede, men der var desværre sået tvivl om projektet.

I sommeren 1995 måtte vi – trods et ihærdigt lobbyarbejde – erkende, at det ikke var muligt at opnå EU-støtte til efterskolen, sådan som det var stillet i udsigt.

Gode råd var dyre, og på et møde over en god middag en varm augustaften på Venø Kro revurderede bestyrelse, revisor og arkitekt hele projektet. Ingen ville opgive det, og løsningen var at faseopdele byggeprojektet med et reduceret budget til første fase på 16,5 mio. kr. og ændret finansiering.

VENØ AKTIVITETSCENTER

Indholdsfortegnelse

Resume
Beskrivelse af Venø
Målsætninger for udvikling på Venø
Venø Aktivitetscenter
Dataværksted
Kreative værksteder
Sommerskole
Idræts- og kulturcenter
Efterskole
Bygninger
Organisation
Økonomi

Bilag:

Aldersfordeling på Venø
Udtalelser fra foreninger mm
Kommunale og amtskommunale beslutninger
Skitseprojekt
Bestyrelsen
Vedtægter
Budgetter for første driftsår

Initiativgruppen v/ Peter Petersen sammenfattede planerne i beslutningsgrundlag: Venø Aktivitetscenter – her indholdsfortegnelsen, 31. december 1994.

Tilbygning af to værelser og depot-/forberedelsesrum på nordgangen. Skolen har nu 92 sengepladser, og spisesalen blev udvidet.

2003

2005

Fysiklokalet udvides.

Venø Efterskoles idégrundlag fra den 28. marts 1994, som blev rettesnoren for de kommende års udvikling.

Ide-grundlaget:

Venø efterskole er "Skolen for Livet", hvor gensidig respekt og engagement i samfundet står i centrum.
Skolens frihedsidealer indebærer åbenhed og tolerance, så holdninger og meninger brydes på tværs af ideologiske, religiøse og politiske forskelle.

Den grundtvigske skoletanke er fundamentet for skolens holdningsmæssige og pædagogiske principper.

Skolen søger at gøre eleverne åbne overfor tilværelsens udfordringer og mangfoldighed.

Skolen vil give eleverne identitet og selvværd gennem kreative fag, idræt og oplevelser i naturen.

Skolen ønsker at eleverne tager ansvar for sig selv og for fællesskabet. Det sker gennem den kreative udfoldelse, fælles oplevelser og forpligtende samvær i fritiden og gennem løsning af fælles praktiske opgaver blandt andet i skolens dagligdag, knyttet til fjorden og naturen.

Historisk og kulturelt er der på Venø en tæt forbindelse mellem skole og kirke, og efterskolen arbejder i overensstemmelse med denne folkelige sammenhæng.

Skolens elever og lærere møder hinanden i et åbent fællesskab, hvor dagligdagens *værested* med fælles ansvar og pligter, såvel i det praktiske arbejde, som i den teoretiske undervisning, gør skolen til et godt *lærested*. *1994*

Der optages lån til en hal, og der laves aftale om køb af jord til hallen.

2007 **2008**

Tiende Fællesfag – forløberen til Tiende Årgang.

Niels foreslog, at der skulle søges flere penge hos kommune og amt, hvis skolen skulle blive en realitet.

Amt og kommune blev - efter fornyet lobbyarbejde - ansøgt om yderligere 2,5 mio. kr. i rente- og afdragsfrit lån. Struer Kommune betingede et tilsagn om øget støtte med, at der skulle foretages undersøgelse af en alternativ placering.

Derfor blev der rettet en fornyet henvendelse til jordbesiddere på Venø. Der kom tilbud om jord omkring vejen til badestranden sydøst for Venø By. Skov- og Naturstyrelsen, som skulle give tilladelse til placeringen, blev hidkaldt og besigtigede de to muligheder. De pegede i marts 1996 entydigt på den nuværende placering, som blev fastholdt og godkendt. Amtet fulgte kommunens positive indstilling.

I oktober 1995 blandede Tilsynsrådet for Ringkøbing Amt sig også. De meddelte, at egenfinansieringen var for lille i forhold til den offentlige finansiering. For at øge den, blev der gennemført en hasteindsamling i skolekredsen, der på en uge gav tilsagn om 500.000 kr. i kontant støtte. Det var dog ikke nok, men det viste en enorm lokal opbakning til skolen. I december besøgte borgmester Bergholdt og undertegnede Stiftamtmanden i Ringkøbing. Han foreslog en model, hvor egenfinansieringen til den planlagte fase 2 kunne tælle med. Det accepterede Tilsynsrådet i marts 1996. Nu var finansieringen på plads, og det udløste den endelige godkendelse af skolen fra Undervisningsministeriet.

Byggeprojektet blev genoptaget i april 1996. Møller Nielsens Tegnestue udarbejdede detailprojekt og licitationsmateriale til en totalentreprise. Materialet blev udsendt med planlagt licitation på Venø Kro den 9. august 1996. Der meldte sig desværre kun to interesserede totalentreprenører, så licitationen blev aflyst.

Det sidste benspænd kom fra to skovejere, der i august 1996 gjorde indsigelse til Naturklagenævnet i henhold til Skovbyggelinjen. Klagen blev dog hurtig afvist.

I september 1996 blev projektet sendt i licitation igen - denne gang i fagentreprise. Der kom heldigvis mange bud på fagentrepriserne, men billigste tilbud var 4 mio. kr. for højt i forhold til budget.

LRF blev søgt om et forhøjet lån på 6,3 mio. kr. Niels og undertegnede havde møde med LRF direktør Peter Wendt i København – han skulle lige se personerne an – og så fik vi det ønskede lånetilbud.

Der var flere besparelsesrunder både i bestyrelsen og hos arkitekten. De sidste besparelser blev fundet på møde med håndværkerne på arkitektkontoret, hvor vi med Thyholm Mureren i spidsen fandt de sidste nødvendige besparelser.

I januar 1997 blev entrepriseaftalerne underskrevet. Det var en minimumsløsning med plads til 80 elever fordelt på 20 firesengsværelser. Nordfløjen var overført til fase 2, så der blev indrettet fire undervisningslokaler i kælderen. Meget små kontorer til forstander og sekretær og et lille lærerværelse. Tegltag var blevet til stål, hemsene og elevkøkkener var fjernet ligesom den murede trappe mod øst.

Og så gik både håndværkere og skolekreds i gang med arbejdet. For skolekredsen havde undervejs fået nogle store opgaver i projektet: Ombygning af det tidligere autoværksted til musiklokale, gymnastiksal, vaske- og fyrrum samt lager, renovering af Rytters hus til lærerbolig, hele malerentreprisen i nybyggeriet samt den udvendige entreprise med planering, beplantning og fliselægning.

Til Venøboere og skolekreds

Venø den 26. november 1996

Invitation til første spadestik

Mandag den 25. november indgik vi aftale med håndværkere om bygning af efterskolen. Vi vil gerne markere igangsætning af dette længe ventede byggeri på grunden mandag den 2. december kl. 10.00. Vi har inviteret byrådet til at tage de første spadestik. Endvidere er den lokale presse, håndværkere og forretningsforbindelser inviteret.

Venlig hilsen

bestyrelsen

30-40 frivillige fra skolekredsen arbejdede aftener, weekender og ferier. De sidste opgaver blev løst lørdag den 11. august, og så var der klar til skolestart 12. august 1997.

Parallelt med bygge- og finansieringsprojektet var efterskoledelen blevet forberedt.

Arne Bjerrum blev allerede i efteråret 1994 valgt som den kommende forstander, men han blev først ansat 1. januar 1997, som følge af det beskrevne forhindringsløb. Han drev sammen med det PR- og pædagogiske udvalg markedsføring, elevrekruttering, ansættelse af personale og anskaffelse af undervisnings- og linjeudstyr, mm.

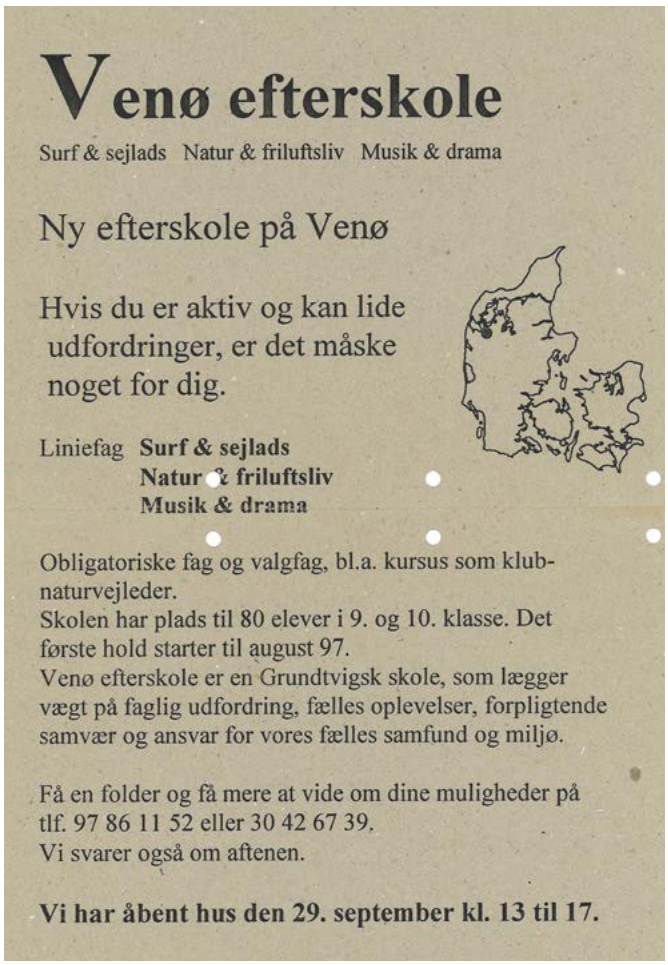

Venø efterskole

Surf & sejlads Natur & friluftsliv Musik & drama

Ny efterskole på Venø

Hvis du er aktiv og kan lide udfordringer, er det måske noget for dig.

Liniefag **Surf & sejlads**
Natur & friluftsliv
Musik & drama

Obligatoriske fag og valgfag, bl.a. kursus som klub-naturvejleder.
Skolen har plads til 80 elever i 9. og 10. klasse. Det første hold starter til august 97.
Venø efterskole er en Grundtvigsk skole, som lægger vægt på faglig udfordring, fælles oplevelser, forpligtende samvær og ansvar for vores fælles samfund og miljø.

Få en folder og få mere at vide om dine muligheder på tlf. 97 86 11 52 eller 30 42 67 39.
Vi svarer også om aftenen.

Vi har åbent hus den 29. september kl. 13 til 17.

Venøboere, skolekredsmedlemmer og kommende medarbejdere deltog i spredning af oplysning om skolens eksistens. Her plakat, der dukkede op på biblioteker, skoler osv.

Skolen fik landsdækkende medieomtale under forhindringsløbet, det var gratis markedsføring af skolen, så vi var ikke på noget tidspunkt i tvivl om at få elever nok. I oktober 1996 var der indskrevet 43 elever, 60 elever i marts 1997, 74 i april og 81 den 2. juli.

Den 12. august 1997 var en skelsættende dag. Da overtog et forstanderpar, ni lærere, en pedel, en sekretær, to i køkkenet og 80 forventningsfulde elever den skole, hvor mange i skolekredsen havde haft sin daglige gang indtil dagen før. Nu var det dem, der skulle drive projektet, og det var en underlig fornemmelse - man var blevet fremmed på skolen. Det var også en fantastisk oplevelse af det liv på skolen døgnet rundt, som vi havde ønsket.

Og dem, der overtog projektet, videreudviklede det. De gennemførte ikke bare fase 2 – de gjorde det til en ganske unik skole i det danske efterskolelandskab.

Venøpræsten og Venø Skoles lærer, Jørgen Anker Jørgensen skrev indvielsessang med bl.a. følgende vers:

Livet skal leves.
Tag det, og brug nu din dag.
Alt, hvad der kræves,
er at du kæmper din sag,
følger din tanke,
lader den vokse sig stærk
og sætte handling i værk.

Der bliver lavet hemse på to værelser. Skolen har nu 96 sengepladser.

Der oprettes en Musiklinje i stedet for Musik- og Dramalinjen.

Tiende Årgang begynder.

2009 **2013**

Forfatterlinjen opstår.

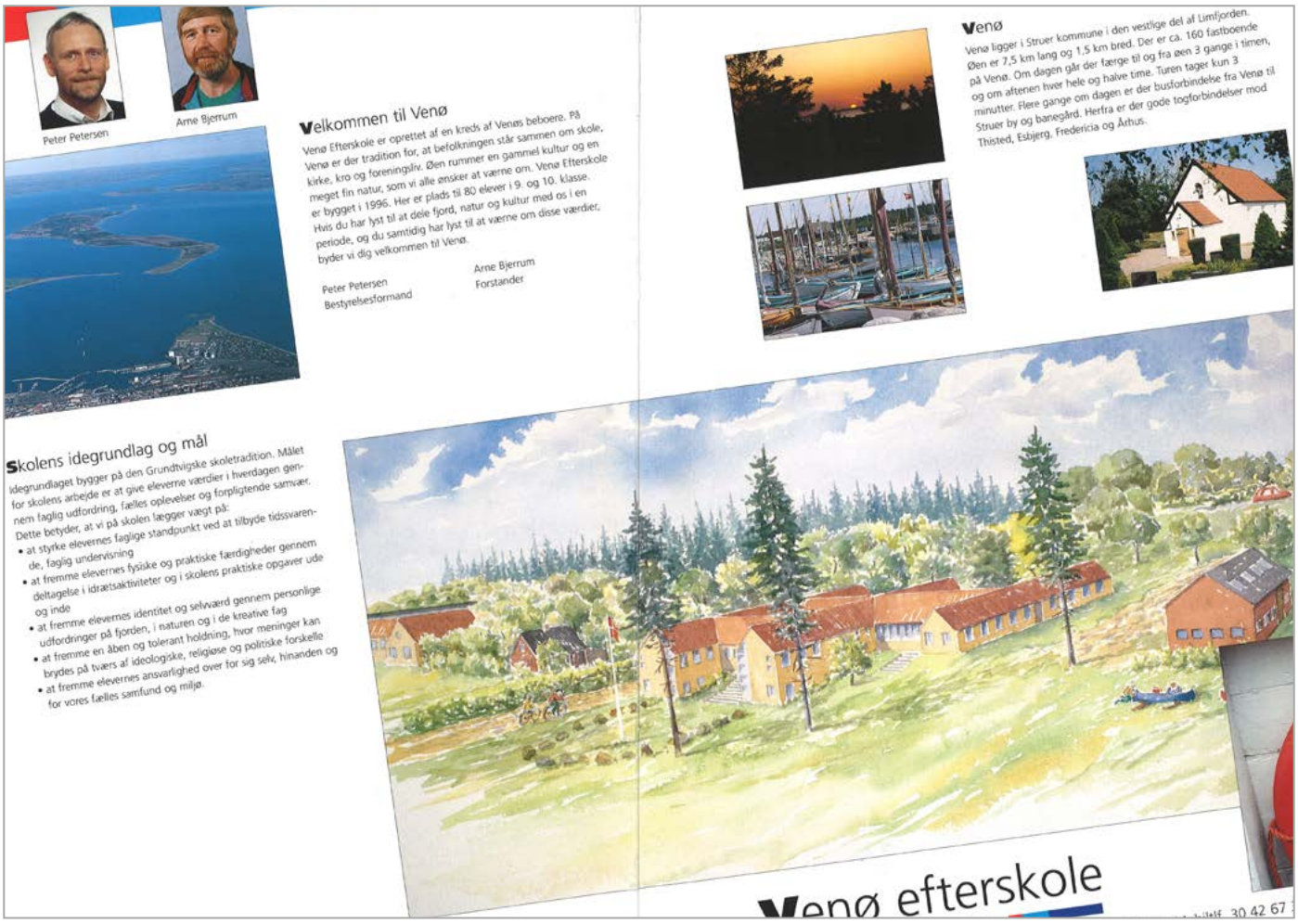

Peter Petersen

Arne Bjerrum

Velkommen til Venø

Venø Efterskole er oprettet af en kreds af Venøs beboere. På Venø er der tradition for, at befolkningen står sammen om skole, kirke, kro og foreningsliv. Øen rummer en gammel kultur og en meget fin natur, som vi alle ønsker at værne om. Venø Efterskole er bygget i 1996. Her er plads til 80 elever i 9. og 10. klasse. Hvis du har lyst til at dele fjord, natur og kultur med os i en periode, og du samtidig har lyst til at værne om disse værdier, byder vi dig velkommen til Venø.

Peter Petersen
Bestyrelsesformand

Arne Bjerrum
Forstander

Venø

Venø ligger i Struer kommune i den vestlige del af Limfjorden. Øen er 7,5 km lang og 1,5 km bred. Der er ca. 160 fastboende på Venø. Om dagen går der færge til og fra øen 3 gange i timen, og om aftenen hver hele og halve time. Turen tager kun 3 minutter. Flere gange om dagen er der busforbindelse fra Venø til Struer by og banegård. Herfra er der gode togforbindelser mod Thisted, Esbjerg, Fredericia og Århus.

Skolens idegrundlag og mål

Idegrundlaget bygger på den Grundtvigske skoletradition. Målet for skolens arbejde er at give eleverne værdier i hverdagen gennem faglig udfordring, fælles oplevelser og forpligtende samvær. Dette betyder, at vi på skolen lægger vægt på:

- at styrke elevernes faglige standpunkt ved at tilbyde tidssvarende, faglig undervisning
- at fremme elevernes fysiske og praktiske færdigheder gennem deltagelse i idrætsaktiviteter og i skolens praktiske opgaver ude og inde
- at fremme elevernes identitet og selvværd gennem personlige udfordringer på fjorden, i naturen og i de kreative fag
- at fremme en åben og tolerant holdning, hvor meninger kan brydes på tværs af ideologiske, religiøse og politiske forskelle
- at fremme elevernes ansvarlighed over for sig selv, hinanden og for vores fælles samfund og miljø.

Venø efterskole

Venø Efterskoles første brochure.

Cross Culture rejser til Spanien og senere Frankrig og Holland med udveksling.

2012 **2016**

Musiklinjen nedlægges.

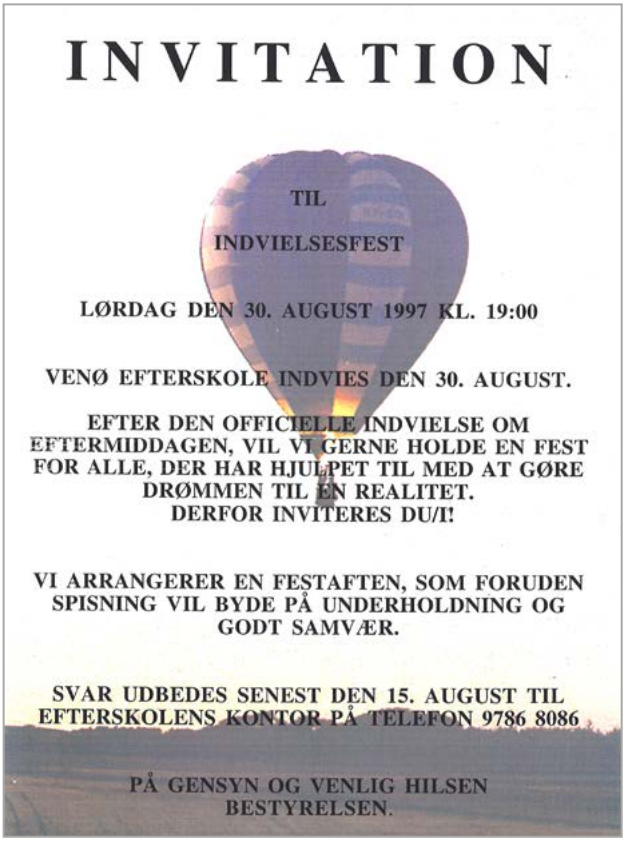

INVITATION

TIL

INDVIELSESFEST

LØRDAG DEN 30. AUGUST 1997 KL. 19:00

VENØ EFTERSKOLE INDVIES DEN 30. AUGUST.

EFTER DEN OFFICIELLE INDVIELSE OM EFTERMIDDAGEN, VIL VI GERNE HOLDE EN FEST FOR ALLE, DER HAR HJULPET TIL MED AT GØRE DRØMMEN TIL EN REALITET. DERFOR INVITERES DU/I!

VI ARRANGERER EN FESTAFTEN, SOM FORUDEN SPISNING VIL BYDE PÅ UNDERHOLDNING OG GODT SAMVÆR.

SVAR UDBEDES SENEST DEN 15. AUGUST TIL EFTERSKOLENS KONTOR PÅ TELEFON 9786 8086

PÅ GENSYN OG VENLIG HILSEN
BESTYRELSEN.

Invitation til og program for den officielle indvielse, hvor udenøs-gæster og venø-boerne fejrede: ... at idéen blev til virkelighed.

Program ved indvielsen af VENØ EFTERSKOLE lørdag den 30.08.1997 kl. 15:00

Velkomst v./bestyrelsesformand Peter Petersen.

Fællessang: "Er lyset for de lærde blot".

Tale v./Niels Højlund.

Fællessang: "Livet i Skolen, for livet".

Rundvisning i grupper v./bestyrelsen m. fl.

Levende musik i gårdhaven v./Lise Vig Jensen og Klaus H. Frederiksen.

Kaffe/the m./brød: Der serveres i dagligstuen, spisestuen, "Salen" og i et af undervisningslokalerne i under-etagen.

Der ringes til samling i "Gryden" - på østsiden af Efterskolen/Jens Rytter.

Fællessang: "Åbent Landsskab".

Musikalsk indslag v./skolens elever.

Talere.

Indvielse v./bestyrelsesformand Peter Petersen.

BALLONOPSTIGNING M.V.

Fællessang: "Det lysner over agres felt".

Slut.

I anledning af **Venø Efterskoles** indvielse den 30. august 1997 inviteres

Inga og Kaj Mygind
navn

til indvielsesarrangement på Efterskolen kl. 15:00

På bestyrelsens vegne

Peter Petersen
Peter Petersen - formand

Program for festligheden:

Velkomst ved formand Peter Petersen
Indvielsestale ved Niels Højlund
Indvielse og afsløring af monument
Underholdende indslag ved Elever
Rundvisning og traktement, musik i gårdhaven mv.
Afsluttende "EVENT"
Fællessang.

Kunstlinjen opstår.

Mere plads på havnen til grej - sort hus.

2017 **2018**

Hal 3 står færdig.

Linjerejser i marts til New York, Grækenland og Fuerteventura.

Efterskolen og Venø?

En af drivkræfterne i arbejdet med at etablere skolen, var at sætte gang i udvikling og øge beboertallet.

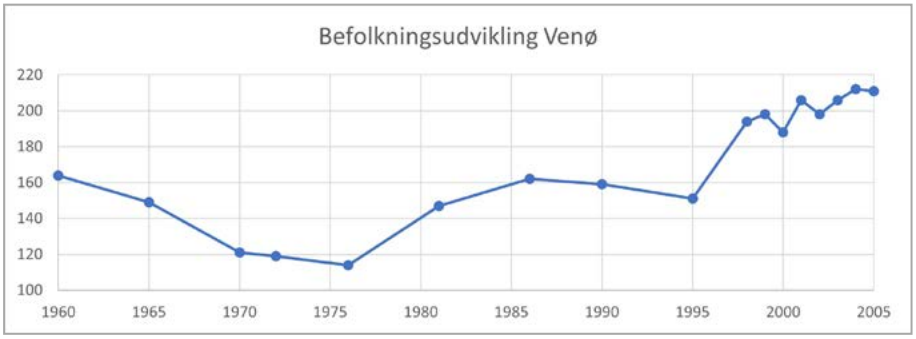

Befolkningsudvikling på Venø fra 1960 til 2005.

Der er ikke tvivl om, at arbejdet med og etableringen af efterskolen satte gang i udvikling på Venø. Som en direkte følge af efterskolen byggede Struer Boligforening i 1997 lejeboliger på Riisvej, som efterskolen bidrog med huslejegaranti til.

Der blev søgt og bevilliget penge til et havnerenoveringsprojekt, hvor bl.a. "efterskolebroen" blev bygget. Det driftige busselskab Venø Bussen købte sin første turistbus baseret bl.a. på kørsel for efterskolen.

I 1999 blev Venø Børne- og Ungdomshus etableret og taget i brug som skolefritidsordning for Venø Skole, der havde øget elevtallet betragteligt ligesom befolkningstallet.

/ Peter Petersen, formand for skolebestyrelsen

Massiv opgradering – interiør.

2019 **2020**

Prøvefri Venø 10 - med fagkurser og projekter.

Massiv opgradering fortsætter.

Glimt fra "galleri-gangen" med de hidtidige første årgange.

Venø Efterskoles nytårshilsen 1997/98 til skolekreds og venner i øvrigt – bemærk ballonopstigningen, hvor en af skolens første elever var med i luftballonen, der landede i Salling.

Massiv opgradering fortsætter.

2021 **2022**

25-års jubilæum.

Prøvefri Venø 9 - med fagkurser og projekter.

...OM AT SÆTTE FARVER PÅ

Foto: Erling Roseth

At bygge en skole er en stor opgave. Mange kloge, eller mindre kloge, hoveder skal samarbejde. Men først skal der være en gnist, et brændende ønske om at noget skal ske.

Vi var ca. 80, gætter jeg på, der arbejdede fysisk og "kontormæssigt", fra april 1997 til hen i august samme år. I grupper arbejdede vi – og nogle evnede at være flere steder.

Jeg valgte "maling". Masser af vægge skulle males. Karl Askanius var selvskreven. Det var hans jord og værksted, vi havde købt. Han havde svar på mange spørgsmål. Vi blev makkere og gik godt i spænd. Vi påtog os arbejdet med indkøb, oprydning mm.

Venøboerne er gode arbejdere. De fleste ovenikøbet slidere. De snød ikke på vægten. Var der brug for et kvarter mere, så blev de. Det var fint og smukt at opleve den fælles ånd og tone, der herskede – og så blev det også tit sjovt.

Vi animerede hinanden til at gøre vores bedste. Nogle få havde overblikket – andre var som myrerne.

Tilsammen fik vi spartlet, fuget, malet og ryddet op. Det sidste var det værste. Kender I det? Hvor var det træls, nogle gange. Undervejs kom "englehæren" af venøboere (som ikke skulle "på arbejde" den dag) med kaffe og kage. Herligt!

Jeg vil slutte med en hilsen fra mine mange venner i landet, der ikke troede deres egne ører: Bygge en skole, og den er her endnu – levende – meget afholdt – fyldt med glade unge.

TAK fordi jeg måtte være med.

/ Inge Baggesen

(Red: Inge Baggesen (foto), der i dag bor i Struer, blev suppleant i den først valgte skolekredsbestyrelse)

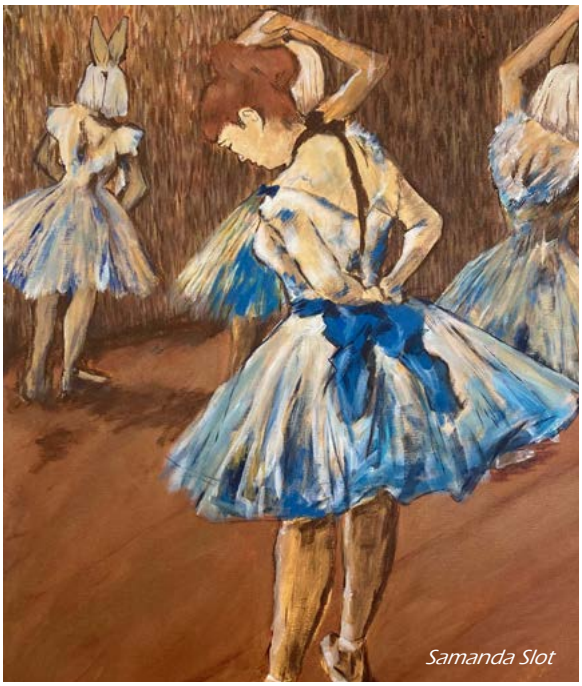
Samanda Slot

2004

...OM AT LAVE KONTOR

Foto: Christian D. Mortensen

I november 1997 stod jeg og kiggede på mit lille, nye kontor på Venø Efterskole. Skolens administration lå centralt i bygningen sammen med daværende forstander Arne Bjerrums lille luk-af (kontor) og lærerværelset var også vagtværelse, konference- og møderum. Vi arbejdede fysisk tæt sammen i de første pionérår.

Jeg var tæt på blank mht. viden om den økonomiske drift af en efterskole, men Arne var den bedste lærermester. Jeg kom med en bred, almen, bogholderi/administrativ uddannelse hos et revisionsfirma og gik i gang.

To telefoner bimlede, jeg fik oprettet administrative systemer til styring af elevtilgang, jeg kom på kurser i det specielle elevadministrationssystem hos EDB-Brugsen, og fik lært lønsystemet at kende.

Der var mange deadlines med hensyn til søgning af støtte og registreringer hos Undervisningsministeriet og alle mulige andre instanser. Jeg fik kontakt til sekretæren på Hardsyssel Efterskole. Hun blev min hotline og en stor hjælp.

Senere har vi fået opbygget sekretærteams, hvor vi hjælper hinanden og inspirerer hinanden. Jeg er nu sammen med fem andre efterskolesekretærer fra nærområdet. Det er guld værd, da jobbet som skolesekretær er "enestående". Forstået på den måde, at der ofte kun er ansat én på kontoret. Så samarbejdet med de øvrige sekretærer er meget givtigt.

I min reol på kontoret kom der kander med kaffe og the, så personalet kiggede ind. Derved fik jeg lidt mere info fra lærerne, så jeg bedre kunne informere kommende forældre om aktiviteterne på linjen og i fagundervisningen og blev langsomt bekendt med arbejdsgangene på skolen.

Knud kom med posten hver dag og i samtalerne med ham, blev jeg også klogere på Venø. Der var nemlig af og til spørgsmål fra sådan en bybo som mig. Fx hvis jeg skulle bruge en venøbos telefonnummer og spurgte til det, hvorfor fik jeg så kun de sidste 4 cifre...??? hvem var "Pip".... Og efter kort tids ansættelse vinkede alle venøboerne til mig i forbifarten – så føler man sig da hjemme.

I mit job viste der sig at være meget andet end kontorarbejde. Eleverne var og er en fornøjelse at opleve. Mit kontor har altid været placeret centralt, så eleverne kiggede ofte ind. Midt i en bankafstemning kunne der dukke en elev op, der skulle til læge, en elev, der bare lige ville sludre lidt, en elev der skulle have sendt et brev. Fragtmanden kom med varer, en lærer skulle hjælpes, forældrene ringede med alle mulige spørgsmål, kopimaskinen gik pludselig i kludder og blomsterne skulle vandes. Tit, når jeg kørte hjem, tænkte jeg, "Hvad var det lige, jeg nåede i dag....?" Sjældent hvad jeg havde tænkt mig og planlagt. Og det er dét, der gør sekretærjobbet på en skole levende.

/ Lisbeth Mosgaard Christensen – skolesekretær siden 1997

Esther Lorentzen

...OM AT VÆRE MED FRA BEGYNDELSEN

Idéen om en efterskole på øen blev til på et møde på Tangvej i december 1993. Mødet var et af flere interessegruppemøder, som venøboerne påtog sig at arrangere, efter kommunen havde placeret ønsket om udvikling af øens erhvervsliv som en opgave for venøboerne.

En efterskole blev udnævnt til at være den mest bæredygtige idé. Venøboerne samlede 500.000 kr. ind til skolebygning. Man fik også tilskud fra EU-midler. Herefter blev initiativet med huse for medarbejderne til skolen besluttet.

Skolekredsens venner, som bl.a. bestod af det ansatte forstanderpar Arne og Elisabeth Bjerrum, diskuterede og fastlagde skolens idégrundlag og indhold. Venø Efterskole blev en Grundtvig–Koldsk skole med fællesskabet som vigtigste værdi.

Fortællingen gennem fællessamlinger fik en væsentlig betydning. Morgen- og aftensamlinger med sang blev foreslået som det daglige ritual.

Vores daværende præst på øen Jørgen Anker Jørgensen, skrev til indvielsen af Venø Efterskolesangen: Livet i skolen for livet. Sangen, som består af ni vers, er blevet afsunget mange gange i løbet af årene. Et vers dedikerer både elever og øboere:

> "Bygger vi sammen, vi føjer sten da til sten,
> danner vi rammen på håbets ø, for hver og èn,
> som elsker livet - Livet i kamp og leg.
> Ingen kan undvære dig!"

De fleste lærere bosatte sig på øen. Flere på Riisvej, et par i Rytters bolig og forstanderparret i det nyopførte hus ved siden af skolen.

Venøs skønne natur og muligheder skulle danne rammen for den daglige rytme og årets gang. Tre linjer blev oprettet: Surf & sejlads – Natur & friluft liv – Musik & drama.

Stor var forventningens glæde og sommerfugle i maven, da dørene til efterskolen blev åbnet for 1. elevhold for niende og tiende klasser i 1997/98. Forældre, elever og lærere mødtes til efterskolens åbning i "Karls værksted", som fik flere funktioner i årets løb. Morgen/aftensamling, motionssal, musikrum, tøjvaskeri, mm.

Antydningen hos enkelte beboere på øen om, at skolen ville huse halvkriminelle samt fare for indbrud om natten, blev fuldstændig manet til jorden.

Der er blevet hilst og snakket igennem alle årene med venøboerne og kaffe/kage serveret i hjemmene.

Et årligt fællesarrangement med øboerne "strandrensning – restaurant – grandprix" blev tradition gennem flere år.

Eleverne fungerede som kokke, tjenere og underholdere.

Foto: Jan Bendix

Årene har også budt på foredrag og invitation til musikalsk teaterforestilling. Alt i alt har der altid været et samhørigt forhold mellem skolen og de lokale på øen. Der blev arrangeret fælles cykeltur til Klosterheden med overnatning i teltlejr – bustur til Thyborøn med ophold i hallen – skitur i hytter (første skiår blev dog aflyst – gulvet i spisesalen fik højere prioritet!).

Ud over undervisning i dansk, matematik, sprogfag og samfundsmæssige emner, har linjeture været i højsædet. Der har været friluftsture til Norge, ekskursioner for musik/drama og sejlads i både på Limfjorden.

Endvidere kunne linjeholdet i Sejlads erhverve duelighedsbeviset. Prøven er en teoretisk og praktisk prøve med censor. Gennem årene har flere hundrede bestået beviset.

Ser man bort fra de mange aktiviteter, så blev de boglige fag sat højt. Eleverne har gennem årene klaret sig rigtig godt og fået pæne karakterer.

Eksamensforholdene med manglende lokaler var svær at gennemføre det første år, så der blev afholdt eksamen på den gamle skole og i lærernes private hjem. Ganske fornøjeligt!

Venø Efterskole har altid været populær - og som en elev så smukt forfattede i poesi: "En gang i livet – altid i hjertet".

/ Birgitte Ganer, lærer ved skolens etablering

Nikolaj Steengaard

MUSIK OG DRAMA

Der har været musicals, hvor alle elever deltog i opsætning og gennemførelse og venøboere blev inviteret til "aftenshows". Det er også blevet til egentlig musikfestival, hvor eleverne inviterede andre efterskoler til fælles musikalske oplevelser under overskriften: Venø Rocks.

Her er klip fra diverse oplevelser gennem de senere år "knipset" af musiklærer Claus Regli.

/ Red.

Venø Rocks, maj 2012

Musical 2018

Musical 2012

Venø Rocks, maj 2012

Far-far-far-away, april 2009 (arkivfoto: Preben Friis)

Venø Rocks, maj 2016

...OM AT VÆRE ELEVFORÆLDRE

En gang på skolen – altid lige i hjertet på de gamle.

Når vi nu selv er for gamle til at gå på efterskole, så har det været en kæmpe fornøjelse at se, hvordan vores drenge har nydt oplevelsen. Fra sidelinjen kunne vi se, hvordan de voksede gennem året på Venø – og de efterfølgende år har vi oplevet, hvordan vennerne fra dengang har hængt ved.

Venø Efterskole skabte rammerne for venskaber og kæresterier mange år efter. Vores drenge blev sat af på skolen en sommerdag, og lige så stille blev rammerne til noget dybt og væsentligt skabt – på fjorden, i salen og på værelserne.

Skolens slogan "En gang i livet – altid i hjertet" passer perfekt til vores oplevelse af skolen – både som elever og som forældre.

Vores drenge kommer sikkert selv til at opleve at sende deres børn afsted til Venø. Så kan de prøve at stå der og ærgre sig over at være for gamle til at gå på efterskole.

/ Lene og Jesper Mortensen

(forældre til Jakob årgang 2015/16 og Rasmus årgang 2018/19)

2000

2002

2017

...OM AT MØDE SKOLEN SOM ØBO

Foto: Jan Bendix

Som tilflytter til Venø finder man hurtigt ud af, hvor stor værdi efterskolen har for øen. Dels lægger skolen lokaler til mange aktiviteter for øboerne: Foredrag, fællesspisning, gymnastik, mm. Men det er i mødet med eleverne, det for mig har været ekstra værdifuldt.

Disse skønne unge mennesker, som med deres åbenhed og livsglæde giver så gode oplevelser. Når de vinker fra cyklen drønende ned mod havnen, når de deltager i den årlige strandrensning, når de er til Venø-kaffe i vores hjem, hvilket er en aften, som er både sjov og lærerig for os alle.

Personligt har jeg været så heldig at have min gang på skolen i forskellige sammenhænge. Vi var nogle damer på øen, som tilbød at være på skolen i nogle timer et par weekender og lære eleverne at strikke og hækle. Her deltog både piger og drenge med stor entusiasme.

Sidste efterår blev håndarbejde et tilvalgshold hver torsdag eftermiddag. Interessen var stor, så jeg deltog frivilligt som en slags "hjælpelærer", og det gav mig mange gode grin og samtaler.

Jeg har hjulpet i køkkenet et par gange under sygdom, og det giver en god snak med en elev, mens man skræller kartofler og gulerødder.

Efterskolen er en aktiv del af øen. Når jeg har gæster og skal vise dem rundt på øen, så siger jeg: "Her er vores efterskole". For det er det, den er: VORES efterskole.

/ Bodil Stenkjær, venøbo

Ella Emtkjær

2005

Caroline Sakskjær

PROGRAM

JUBILÆUMSFEST LØRDAG DEN 11. JUNI 2022

Nuværende elever, nuværende og tidligere medarbejdere

12:30	Velkomst i hallen
12:45	Frokost
14:00	Rundvisning på skolen af nuværende elevhold og/eller gåtur
15:00	Kaffe og kage
16:15	Tak for denne gang

Skolekredsens medlemmer, tidligere og nuværende medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer samt venøboere

16:15-18:30	Loungeområde med forfriskninger for dem, som deltager i begge arrangementer. Der er også mulighed for rundvisning på skolen af nuværende elever
18:30	Festmiddag med taler, fællessang og tid til at snakke
23:15	Tak for en god dag

Gamle elever

10:00-11:00	Ankomst - der er bus mellem færgen og efterskolen
11:00-12:30	Hyggeligt samvær årgangsvis og evt. gåtur til stranden
12:30	Velkomst i hallen
12:45	Frokost, sang, underholdning og taler
14:00	Rundvisning på skolen af nuværende elevhold
15:00-16:15	Kaffe og kage
	Bussen begynder at køre til færgen fra kl. 15:30

Kontakt Venø Efterskole for yderligere oplysninger på tlf. 97 86 80 86 eller mail: info@venoe-efterskole.dk.

Interesserede, der har lyst til at være med i udsmykningsgave til Venø Efterskole kan bidrage med beløb til konto 4665 4945474742.

Som klippe i oprørte vande
står skolen så rolig og støt,
og tar imod slag fra de bølger,
som slår både voldsomt og blødt.
For skolen er levende handling
en mulighed for en forvandling,
det sted hvor vor fremtid blir født.

Klip af sang til Venø Efterskole,
Henning Toft Bro, 2006

Dronefoto: Venø Efterskole